

Πε ρ ι γ ρ α φ ή

Περιγραφή είναι η αναπαράσταση με λόγο (γραπτό ή προφορικό) χώρων, προσώπων, αντικειμένων, φαινομένων κ.λπ.

Βασικά χαρακτηριστικά / στοιχεία της περιγραφής:

- Η περιγραφή ως είδος κειμένου συνδέεται κυρίως με το **χώρο** (δηλαδή τα περιγραφικά κείμενα οργανώνονται με άξονα το χώρο).
- Η περιγραφή ακολουθεί πορεία **από το γενικό** (γενικές εικόνες) **στο ει- δικό** (λεπτομερειακές εικόνες).
- Το σημείο περιγραφής μπορεί να κινείται ή να είναι σταθερό, όταν ο συγγραφέας μένει ακίνητος και από εκεί περιγράφει το χώρο.
- Η **γλώσσα** της περιγραφής χαρακτηρίζεται από **σαφήνεια, ακρίβεια, ζωντάνια** και **παραστατικότητα**, που επιτυγχάνονται με τη χρήση πολλών **επιθέτων**.
- Στα περιγραφικά κείμενα κυριαρχεί ο **ενεστώτας**, τα εξακολουθητικά και τα βοηθητικά ρήματα (είμαι, έχω).
- Η περιγραφή μπορεί να είναι:
  - υποκειμενική (π.χ. λογοτεχνικά κείμενα)
  - αντικειμενική (π.χ. επιστημονικά κείμενα)

Είδη περιγραφής

- **χώρου / τοπίου / κτιρίου**
- **αντικειμένου**
- **προσώπου / ατόμου**
- **λειτουργίας / διαδικασίας για την**
- **κατασκευή ή τη χρήση αντικειμένου**

Περιγραφικά κείμενα συναντούμε:

- σε πρακτικούς οδηγούς (π.χ. τουριστικός οδηγός)
- σε εφημερίδες
- σε περιοδικά
- σε ενημερωτικά φυλλάδια
- σε διαφημιστικά φυλλάδια
- σε έντυπα για την κατασκευή, τη λειτουργία ή τη χρήση ενός αντικειμένου (συσκευής, παιχνιδιού κ.λπ.)
- σε σχολικά εγχειρίδια
- σε καταλόγους μουσείων
- σε επίσημα έγγραφα

Αφήγηση

Αφήγηση είναι η προφορική ή γραπτή παρουσίαση ενός γεγονότος ή μιας σειράς γεγονότων, πραγματικών ή φανταστικών (επινοημένων).

Βασικά χαρακτηριστικά / στοιχεία της αφήγησης:

- Η αφήγηση οργανώνεται με άξονα το **χρόνο**, αλλά οι καταστάσεις συν-δέονται αιτιολογικά μεταξύ τους.

- Η αφήγηση οργανώνεται με βάση την εξής δομή:

A. Πληροφορίες για τους ήρωες, το χώρο, το χρόνο και την κατάσταση από την οποία ξεκινά η αφήγηση

B. Η εξέλιξη της αφήγησης και η έκβασή της

Γ. Η λύση: η κρίση του αφηγητή για το νόημα της ιστορίας

- Κύριος χρόνος της αφήγησης είναι ο **αόριστος**, αλλά χρησιμοποιείται και ο παρατατικός και οι εξακολουθητικοί χρόνοι.

- Η **γλώσσα** της αφήγησης χαρακτηρίζεται από τη χρήση **συνδετικών λέξεων** και **φράσεων** που δείχνουν τη χρονική σειρά των γεγονότων (έπειτα, ύστερα, κατά τη διάρκεια) και την αιτιολογική σχέση μεταξύ τους (επειδή, καθώς, για το λόγο αυτό).

Είδη αφήγησης

- **Αφήγηση πραγματικών γεγονότων**
- **Αφήγηση φανταστικών γεγονότων**
- **Ιστορική αφήγηση**
- **Μυθοπλαστική αφήγηση**
- **Ρεαλιστική αφήγηση**

Επιχειρηματολογία

Επιχείρημα ονομάζεται κάθε λογικός συλλογισμός ή σειρά συλλογισμών που χρησιμοποιούμε για υποστηρίξουμε τις θέσεις μας ή για να αντικρούσουμε τις θέσεις κάποιου άλλου και να καταλήξουμε σε ένα αιτιολογημένο συμπέρασμα.

✓ Η χρήση επιχειρημάτων βοηθάει:

- να καταλάβουμε ποιες θέσεις είναι ορθότερες ή σημαντικότερες από άλλες
- να πείσουμε τους άλλους για την ορθότητα των θέσεών μας.

Στοιχεία του επιχειρήματος και μελέτη επιχειρημάτων

Επιχειρήματα χρησιμοποιούμε σε καθημερινές συζητήσεις και διαλόγους, σε διαπραγματεύσεις, σε επίσημα κείμενα, σε άρθρα εφημερίδων, σε επιστημονικά κείμενα κ.λπ.

Όταν συνθέτουμε ένα επιχειρηματολογικό κείμενο, ακολουθούμε συνήθως την εξής δομή:

A. Εισαγωγή: εκφράζουμε τη θέση μας για ένα θέμα

B. Δεδομένα: χρησιμοποιούμε επιχειρήματα και τεκμήρια (αποδείξεις) για να στηρίξουμε τη θέση μας

Γ. Ανασκευή: αντικρούουμε αντίθετες θέσεις-επιχειρήματα

Δ. Κατάληξη: εκφράζουμε την τελική μας θέση, το συμπέρασμα ή τις προϋποθέσεις-συνθήκες που πρέπει να υπάρχουν για να ισχύσει η θέση αυτή.

Περίληψη

Περίληψη είναι η σύντομη απόδοση του περιεχομένου ενός κειμένου ή προφορικού λόγου.

Μαθαίνουμε να γράφουμε περίληψη, να συμπυκνώνουμε δηλαδή το λόγο μας κρατώντας μόνο τις αναγκαίες πληροφορίες:

- για να καλύψουμε πρακτικές ανάγκες (π.χ. σύντομες ειδήσεις στο ραδιόφωνο ή την τηλεόραση, μικρές αγγελίες, ανακοινώσεις),
- για να κατανοούμε εύκολα και γρήγορα ένα σύντομο κείμενο ή μήνυμα,
- για να έχει ο λόγος μας (προφορικός ή γραπτός) συνοχή, ακρίβεια και σαφήνεια.

Τα στάδια γραφής της περίληψης

1. Διαβάζουμε τον τίτλο του κειμένου.
2. Κάνουμε προσεκτική ανάγνωση όλου του κειμένου.
3. Εντοπίζουμε το θεματικό κέντρο (θέμα, κεντρικό νόημα) του κειμένου.
4. Διαβάζουμε το κείμενο δεύτερη φορά, παρακολουθώντας τη σειρά των γεγονότων ή των ιδεών.
5. Μελετούμε κάθε παράγραφο χωριστά, για να διαπιστώσουμε τα επιμέρους θέματα που αναπτύσσονται.
6. Σημειώνουμε τις λέξεις-κλειδιά κάθε παραγράφου.
7. Γράφουμε έναν πλαγιότιτλο για κάθε παράγραφο, στηριζόμενοι στις λέξεις-κλειδιά.

8. Γράφουμε την περίληψη, προσέχοντας:

- να ξεκινήσουμε είτε με αναφορά στο κείμενο και το συγγραφέα είτε απευθείας
- να καταγράψουμε μόνο τις αναγκαίες πληροφορίες (θέματα, νοήματα), αναπτύσσοντάς τις αναλογικά με το αρχικό κείμενο
- να χρησιμοποιήσουμε πληροφοριακό ύφος χωρίς να σχολιάζουμε το κείμενο
- τη συνοχή του κειμένου μας και την ομαλή ροή των πληροφοριών, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες συνδετικές λέξεις και φράσεις
- να εφαρμόζουμε τους γλωσσικούς κανόνες (ορθογραφία, στίξη, σύνταξη, λεξιλόγιο)
- να τηρήσουμε το όριο των λέξεων που έχει δοθεί.